

ՕՐԱԳԻՐ

10 ՓԲՅ.

10 ՓԲՅ.

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՐ ԱՌԵՐՏՔԱՆԱՆ

Դ. ՏԱՐԻ 1290. ՃԵՄԱԶԻԿ ԷՎԼԷԼ 27

ԵՐԵՎԱՆԻ 10 ՅՈՒՆԻՍ 1873

Ն.Տ. ՅՈՒՆԻՍ 13 ԹԻՒ 986

ԱԶԳԱՅԻՆ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎ ԵՒ ՍԱՄԱԹԻԱ

Չենք կրնար առանց խղճի և ազգային իրաւանց ու ոգւոյ դէմ մեղադրած լինելու լուռ կենալ, երբ կը տեսնենք մեծ թաղի մը՝ այն է Սամաթիոյ շահերը ոտնակոխ, դպրոցները գոցուելու վրայ, թաղին մասնաւորաց գործերն երեսի վրայ մնացած, շինուելու վրայ եղող շինութիւնները դադարած, շինութեանց նիւթերուն կէսը փաստուած ու կէսը վերցուած, և եկեղեցւոյ ու թաղին մատակարարութիւնը ժամակոյններու յանձնուած: Երբ կը մտածենք թէ այս ամենուն պատճառը սոսկ ազգային վարչութիւնն է, երբ կը մտածենք թէ 7 ամիս է՝ ի վեր թշուառութենէ թշուառութիւն գլորող Սամաթիան եթէ 27 ամիսներ ալ լանցի՝ դարձեալ բարեկարգութեան երես տեսնելիք չունի, և մասնաւոր երբ յայտնի կը տեսնենք թէ արդի վարչութեան ընթացքը եթէ քիչ մ'ալ չարունակէ, ազգին մէջ ոչ օրինաւոր իշխանութիւն, ոչ օրինաց դորժողութիւն, ոչ խաղաղ թաղ և ոչ ազգային իրաւանց և շահուց ապահովութիւն պիտի մնայ, և թէ մեր ըսածները հաստատող խնդիրներ երթալով կը շատնան և օր քան զօր զգալի կ'ընեն ներկայ վարչութեան ապիկարութիւնը և շուտափոյթ դարմանի մը հարկը:

Սամաթիոյ խնդիրը՝ որ արդի Բաղժողովոյ ազգային գործոց մէջ ունեցած ուղղութեան հայելին է՝ ինքին կը հաստատէ մեր ըսածները:

Կը փափաքէինք որ Սամաթիոյ խնդիրը Բաղժողովոյ մէջ կարողադրուէր, սակայն ի զուր: Բաղժողովն այսօր օոյն խնդրոյն առջև կը տաղնապի, և իր գործովը կըսէ մեզ. «Ես չալիտի կարենամ լուծել Սամաթիոյ խնդիրը եթէ Սամաթիա բոլորովին կորստեան մատնուած ալ ըլլայ, զի Սամաթիոյ խնդրոյն լուծումը իմ լուծմանս մէջ է»: Ահա այս կացութեան համար է որ ասկէ առաջ մեզ համար դատաւոր եղող Բաղժողովն այսօր մեզ համար ամբաստանելի մարմին մ'է:

Վասն զի, Բաղժողովն է որ յետին

թշուառութեան մէջ ձգեց զՍամաթիա Բաղժողովն էր որ օրէնքն իր ձեռքը խաղաղիկ ըրած՝ ըսաւ և գործեց ինչ որ արդարութեան հակառակ էր:

Վերջապէս Բաղժողովն էր որ իր մէջ եղած հակապատրիարքեան կուսակցութիւնը զօրացնելու համար այս ամենն ըրաւ:

Սամաթիոյ խնդրոյն մէջ Բաղժողովոյ ապիկարութենէն տեսիլ անոր անձնական դիտումներն և կուսակցութեան ոգին դառն հետեանքներ ունեցաւ:

Եւ ինչո՞ւ վճռողաբար խօսինք. բացատրենք ըսածսիս:

Սամաթիոյ բարոյականը մահացունել ճգնաժամ թաղականը վերջապէս այս խնդրոյն երեսն երկու մասի բաժնուած ու թը խորհրդարանէն դուրս, ու չորսը ներսը մնաց: Թշուառ Սամաթիա, որոյ պատին երկար ժամանակ յոռի խօսակցութեանց նիւթ ըլլալը կարծես չէր բաւեր, կսկսէր ի նորոյ այս երկու մասին իրարու գէմ ունեցած մոլեգին ատելութեանց մատնուիլ, ատելութիւններ՝ որովք մինչև իսկ գործուած ու բաւական ժամանակ ծածկուած նենգութիւններ հրապարակ ելան, և ահա ծագեցաւ Սամաթիոյ խնդիրը:

Այս առթիւ քուէարկութիւնը դադարեցաւ, խորհրդարանը կրկին անգամ վաղուեցաւ, Սահակեան վարժարանի բարձրագոյն կարգի աշակերտք յանդիման արտաքսուեցան, այս բաւ չէր, երկուսն վարժարանները գոցուեցան և 300ի չափ աշակերտք սկսան փողոցները թափուիլ, և անկէց ի վեր՝ որ 7 ամիս է՝ Սամաթիա անիշխանութեան մէջ մնաց. անկէց ի վեր Բաղժողովն 8 տեսակ իրարու հակառակ որոշումներ արուաւ, սակայն և ոչ մէկը գործադրուեցաւ, վասն զի օրինաց և իրաւանց գլխաւին հակառակ էին, և Զրդին տուլև կասած և մեր վերի պատասխանը տուած է. վասն զի.

1. Բաղժողովը Սամաթիոյ խնդիրը քննելէն վերջը ըսաւ.

«Թաղ, խորհրդոյ դէմ ընդդրոշները քուէարկութիւնը խանգարելով Բաղժողովոյ որոշումը արհամարհած ըլլալուն համար անհնցմէ՝ եօթն ի պատիժ և տարի չալիտի քուէարկէ»:

Մենք կ'ըսենք.

Ա. Բուէարկութեան խանգարումը պարզապէս կրճիկեան էֆ. ի զժողովուրդին անարգելէն և Բաղժողովոյ ալ Սամաթիացոց բողոքին կարեւորութիւն չտալէն յառաջ եկած իրողութիւն մ'է:

Բ. Բաղժողովն հակառակ արդարութեան այս կէտը քննել չուզեց կրճիկեան էֆ. պաշտպանելու և ինքիւնքը արդարացնելու համար:

Բ. Եւ որովհետեւ Բաղժողովոյ որոշումներն արհամարհողները պատժել կը տրամադրէ օրէնքը, ո՞ր է Թաղ, խորհրդոյ պատիժը. վասն զի քուէարկութեան դադարմանէն յետոյ Բաղժողովը նախապէս տուած որոշումը յետս կուշած և առժամակեայ Թաղ, խորհրդոյ մը ընտրած էր. այս Բ. որոշումէն երեք օր վերջը կիրակի գիշեր մը նախորդ Թաղ, խորհրդոյ հրաժարեալ և ոչ հրաժարեալ անդամք Հայկական սրճարանը օղիով հաշտուելով՝ իրենց հրաժարականը յետս կոչեցին և յաջորդ երկուշաբթի առաւօտ դարբինով խորհրդարան մտան, խորհրդարանին բանալին Պատրիարքարան մնացած ըլլալուն համար. Բաղժողովը Թաղ, խորհրդոյ այս ապօրինի ընթացքը օրինաւոր դատեց և զանի վերահաստատեց իր պաշտօնին մէջ, մինչդեռ Թաղ, խորհրդոյն իր որոշումը արհամարհած էր:

Ներկայ վարչութեան օրով՝ սրճարանի մէջ տրուած որոշում մը օրէնքէն բղխած և Բաղժողովոյ դիմաւէն տրուած որոշումէ մը դժուար բղխաւ և զայն ջնջեց. ինչո՞ւ:

Եւ միթէ Բաղժողովը դատապարտելի չէ՞ եթէ օրէնքը Բաղժողովոյ որոշումները չը յարգողներն պատժել կը տրամադրէ. վասն զի, եթէ Բաղժողովն քուէարկութեան համար տուած որոշումն օրինաց տրամադրութեանը համաձայն էր, ինչո՞ւ Բաղժողովն իր այդ որոշումը յետս կոչեց, ընչո՞ւ չի գործադրեց Ազգ. օրէնքը և ինք չը յարգեց նախ իր որոշումը:

Չէ, եթէ օրինաց տրամադրութեանց համաձայն չէր, ինչո՞ւ պարտի որոշում մ'առաւ. մեր Բաղժողովը միթէ օրէնքին հետ խաղ կուղէ խաղալ. եթէ եօթն անձանց ընդդիմութենէն ընկրկելով յետս կոչեց իր ո.

ընդամենը, եթէ այդպէս է, ցաւտի է որ նոյն իսկ Պօլսոյ մէջ 6—7 անձանց դէմ ալդին օրէնքը և իրաւունքը պաշտպանելու անկարող վարչութեան մը ձեռքն է այսօր ալդի մը ամբողջ կառավարութիւնը:

(Շարունակելի)
ՄԱՍԻՍ

Ի ՊԱՏԱՍԻԱՆԻ ԱՆԿՈՂՄԱՆԿԱԼԱՅՆ ՎԱՆԱՅ

... Խմբագիր:

Օրագրոյդ 945 թուոյն մէջ, ապրիլ 15 ամսամիտով Անկողմնակալը վանայ, յօդուած մի րատարակելով պարտաւորեցին զմեզ իրաց ճշմարտութիւն յերան հանել, և յօդուածին այն կէտերու հերքումներ, որ Ալդ. Սահմանադրութեան գործադիր յանձնաժողովոյս կը վերաբերէր, կը փութամը հրատարակել ի միամտութիւն Ալդայնոց:

Անկողմնակալը վանայ ի զուր կը զրպարտեն Արժ. Գրիգորիս վ. Աղուանեան թէ, ութ ամիս դանդաղելէն զկնի, սկսաւ գաւառական ընդհ. ժողովոյ երեսփոխան ընտրելու տքնիլ ամենախարդախ եղանակաւ: Անցեալ սեպտեմբեր ամսոյ վերջ Արժ. տեսուչն վան մտաւ, պատրաստուելէն զկնի, նոյեմբեր 8 ին եկեղեցական մասն ընտրուեցաւ, բայց այնուհետեւ քանի մը կարեւոր կէտերու վրայ դործադիր ժողովոյս որոշմամբ նոյեմբեր 16, գեկտեմբեր 7 և 28 թիւ նամակներով հարցումներ եղան կեդր. վարչութեան, և սոյն վերջին նամակի պատասխանը մինչ 1873 փետր. ամսոյ վերջ՝ ուշանալուն համար մարտ 1 թուով հեռագրեցաւ ի Պատրիարքարան, որոյ պատասխան ընդունուելուն պէս, մարտ 25 ին սկսաւ երեսփոխանաց ընտրութեան, և ցարդ 33 երեսփոխան ընտրուած են ամենայն օրինաւորութեամբ և ոչ ամենախարդախ եղանակաւ, զի իւրաքանչիւր եկեղեցւոյ երեսփոխանաց ընտրութեան Արժ. տեսուչն և դործադիր յանձնաժողովոյ հակելէն զկնի, թաղ. խորհրդոյ դիւաններ և կամ ընտրող ժողովներ ալ քուէարկութեան և քուէհամարի օրինաւորութիւն վաւերացուցեր են:

Իւր կուսակիցք երեսփոխան ընտրել, ըսելով՝ Արժ. Տեսուչն հակապողոսեան կանոններն, ուրեմն 13 կամ 14 պողոսեան երեսփոխանները ո՞վ ընտրեց:

Այո՛ հարկ էր օտարիկան զօրքեր, նախ արարուց եկեղեցւոյ դրան վրայ դնել երեսփոխանաց ընտրութեան օրը՝ զի տակաւին քանի՞ օր անցած էր նոյն եկեղեցւոյ մէջ, յանդուգն և անզգամ կուսակցական խումբ մը կրօն և Գործադիր ժողովոյ Ատենապետ Տ. Գիոնէօսոս շնորհադրդ քահանայն ծեծել վրայի շուրջուն պատուտել և ձեռքի Ս. Աւետարանը ոտքի տակ առնուլ: Այնուհետեւ փորձն խորագէտ ըրաւ ըզ Տեսուչն և զմեզ՝ ընտրութեան տեղերը ոտքիկան զօրքեր դնել խռովութիւն

չըլլալու համար: Սուտ է թէ իւրայիններէ դաւապան դրած՝ միայն իւրայինք խումբ խումբ ներս կը կանչէր. թաղ. խորհրդոյ ընտրութեամբ իրենց անդամակիցներէն՝ երկու անձինք դրան վրայ կը գրուէին, որպէս զի խումբն քաղմութեամբ քուէարկութեան տեղը չըլցուէին, նոյնպէս և գրել չը գիտցողներու համար քուէ գրողն թաղ. ընտրութեամբ յատկացած է և ոչ տեսչին:

Քուէ տալու և առնելու իրաւունքէն զրկուող, իսաճանեան և Պէտքողկեաններ, Ալդ. կրօն. և Քաղ. ժողովներով դատապարտուած լինելուն համար, նոյն ժողովոց կը թողումը պատասխանել:

... Տէր, ի հանդարտութիւն յուզեալ մտաց ժողովրդեան, կը խընդրեմք սոյն տողերուն անկիւն մը շնորհել պատուական թերթիդ մէջ:

1873 յունիս 12 Անդամք Գործ. ժողովոյ ի վան (Սարգսիս-Բիւն)

Հետեւեալ նամակաւ երկու Օսմ. ոսկի ընդունած ենք և կ'սպասենք որ յիշեալ ընտանիքը ներկայացող մէկը գայ մեզ՝ իր այն ընտանիքին ներկայացուցիչն ըլլալու մասին թաղ. խորհրդոյ կողմէն վկայագրով մը և ստանայ երկու Օսմ. ոսկին:

Այս առթիւ յանուն աղքատաց մեր շնորհակալութիւնը կը յայտնեմք յիշեալ նուիրատուին հրապարակաւ:

... Խմբագիր Օրագրոյ

Ձեր այց շարժումն Օրագրոյն չեմ յիշեր որ թուոյն մէջ նամակ մը կար դացի, որ իւսկիւտար Սէլափյէ թաղը շատ տարիներէ ի վեր բողոքալիս պատուելի Գրիգոր վարժապետին կեանքը նկարագրելէ յետոյ, նորա ցաւալի մահը կը ծանուցանէր:

Նորուն որը ընտանեաց համար, երկու Օսմ. ոսկի կը խրիմ ձեզի, աղքատաց խնամք տանելու փոյթը ունեցող սիրուն աղգայինի մը կողմանէ և խնդրեմ որ անմիջապէս յիշեալ ընտանեաց ձեռքը հասցնելու բարեհաճիք:

2 հղի անձնուեր
7 յուլիս 1873 Հայրենակից մի
Կ. Պօլս

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

ԳԱՂՂԻԱ

Վէրսայլ 21 յուլիս

Խորհրդարանն ընդունեց յուլիս 27 էն մինչև նոյեմբեր 5 նիստերը դադարեցնելու առաջարկութիւնը: Չախակողմը ուղեց որ նիստերուն գումարումը՝ դերմանական բանակին Գաղղիոյ երկիրը թողելով ելնելնէն անմիջապէս յետոյ տեղի ունենայ: Այս առաջարկութիւնը 238 ի դէմ 404 ձայնով մերժուեցաւ:

Խորհրդարանն առաջին քննութեամբ ընդունեց բանակին մէջ կրօնական պաշտամունք կառարկելու օրինաց ծրագրերը: Չախակողմը միշտ ներքին քաղա-

քականութեանը վրայօք կառավարութեան հարցումը ընելու դիտաւորութեանը վրայ է:

Բարիդ 20 յուլիս

Շահը երէկ առաւօտ ասկից ձինէ վրա մեկնեցաւ: Պ. Բիէր Պօնաբարթ պարսկական բանակին մէջ ծառայութեան մտնել խնդրեց իրմէն:

ԱՆՍՏՐԻԱ—ՀՈՒՆԳԱՐԻԱ

Վիեննա 19 յուլիս

Պօրսային դիներն ընդհանրապէս թոյլ են. դործ չը կայ. սակայն դոցուելու միջոցին քիչ մը բարւոքեցաւ:

Հոս զրոյց մը կայ թէ Օսմանեան Սուլթանը՝ Յունաստանի թագաւորին հետ տեսակցութիւն մը պիտի ունենայ:

Պալատական. — Երէկուան օրը քուէրայի ութը դէպք պատահեցաւ:

Այսօր ալ տասը դէպք տեղի ունեցաւ:

ԱՆԳՂԻԱ

Լոնտրա 19 յուլիս

Այսօրուան կազէթը կը ծանուցանէ թէ թագուհին հաճութիւն տուեր է Ռուսիոյ Մարի մեծ-դքսուհոյն հետ Խտիմպուրկի դքսին ամուսնութեանը:

ՍՊԱՆԻԱ

Մատրիտ 18 յուլիս

Պ. Բի ի Մարկալ չը կրնալով համաձիտ պաշտօնէութիւն մը կազմել, հրաժարական տուաւ. զոր ընդունելով երեսփոխանական ժողովը, նորա տեղ Պ. Բի ի Մարկալի ստացած 93 քուէի դէմ 119 քուէով զՊ. Սալմէրօն գործադիր իշխանութեան նախագահ անուանեց:

Պ. Սալմէրօն ալ խորհրդարանի աշակողմեան անդամներէն բաղկացեալ պաշտօնէութիւն մը կազմեց:

Մատրիտ 20 յուլիս

Պ. Սալմէրօն իւր կառավարութեան ծրագրերը ներկայացոյց խորհրդարանին, որն որ մասնաւորապէս Գարլուսեանց և Ռամկավարութեան դէմ մաքառելու որոշած ըլլալը կը յայտնէ:

Կառավարութիւնը զՍանթա-Բրիւզ իրրե սճրագործ և հրձիգ, իւր ձեռքը յանձնուիլը կը պահանջէ:

Սէվիլ ու Քատիքս քաղաքները Անդալուսիա անկախ հրատարակեցին: Կարթագինէէն ալ պատերազմական նաւեր ճանբայ ելան երթալ Ալիքանթ քաղաքը ապստամբեցնելու:

Քարլոսեանք Տօն Ալֆօնսի և Սապալի հրամանատարութեամբ իյնեալտա քաղքին դէմ յարձակում կը մըղեն:

Ալիքանթ քաղաքը յեղափոխութեան մէջ է:

ԻՏԱԼԻԱ

Հռովմ 20 յուլիս

Պապը Սանթա-Բրիւզի կ'սպասէ որ (զինուորական դիրքը ձգելով) նորէն իր քահանայական պաշտօնն ստանձնէր է:

ՆՈՐԱՆԻՍ

Տրոնթայմ 19 յուլիս
Թագաւորին և թագուհւոյն թագադրութեան հանդէսը կատարուեցաւ այսօր :

ՍԵՐՎԻՍ

Պէլկրատ 19 յուլիս
Պ. Բիսթիչ մեկնեցաւ այսօր բացաւ կայսրութեան հրամանաւ, որոյ տեղ փոխանորդաբար Պ. Կապրիէլովիչ պիտի վարէ արտաքին գործոց պաշտօնէութիւնը :

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ

Աթէնք 15 յուլիս
Թագուհին մօտ օրէն պիտի մեկնի ասկից խորիմ երթալու :

Արիթիա անուն թերթը կը ծանուցանէ թէ Պուլկարիսի կուսակցութեան պաշտօնէութեան անցնիլը շատ հեռի չէ, կը յաւելու յիշեալ թերթը թէ, վստահութեան քուէին մէջ արդի պաշտօնէութեան մեծ ամանութիւն վստաւելիլը Պուլկարիսի կուսակցութեան քուէի չը մասնակցեալուն արդիւնքն է, ուստի և ոչինչ պէտք է համարիլ այդպիսի մեծամասնութիւն մը :

Միւս կողմէն պաշտօնէութեան կուսակց թերթերն ալ ընդդիմադիր մասը տկար ու անկարող է կ'ըսեն :

ՆԵՐՔԻՆ

Կայսերական հրամանաւ
Պետական խորհրդոյ անդամ Խումա յիւ բաշա՝ Պոլսոյ քաղաքապետ անուանեցաւ :

Պալեան Սարգիս պէյի նորոգ հիմնարկած ընկերութեանը առժամանակեայ վերատեսուչ կարգեալ Կոստանդէֆէնտի հրաժարելովը, Աղաթօն Մկրտիչ Էֆէնտի յաջորդեց իրեն ընդհանուր Տնօրէն անուանելով :

— Չընդրաքըլը թաթարի հրատարակութիւնը Տպագրական Տեսչութեան կողմանէ շարաթ օր արգիլուած ըլլալով, նորա Հայերէն թերթին ալ Նիկողոս Մ. Էֆէնտի թիւլպէնտեանի Տընօրէնութեանը ներքեւ ըլլալիք հրատարակութիւնը, զոր անցեալ շաբթու անդային լրագրաց մէկ քանին միջոցաւ ծանուցած էր, առ ժամանակամայ ետ թողուիլ հարկ եղած է :

— Մեծ Եպարդոսն այս երեկոյին կոչուեք մը պիտի տայ իւր ապարանքը ուր հրաւիրեալ են դեսպաններն, պաշտօնեայք և Բ. Դրան բարձրաստիճան պաշտօնատարք :

— Արտաքին գործոց պաշտօնեայ Բաշիտ բաշա կիրակի օր Բերայ ելնելով Շուէտի և Նորվեգիոյ դեսպանին այցելութիւն տուաւ, Օսկար Բ. ի թագադրութիւնը շնորհաւորելու համար յանուն կառավարութեան :

— Հելլենական թերթ մը կը ծանուցանէ թէ, Բանթինա աւազակապետը Օսմանեան զօրքերէն սպաննուեր

է Տաճկա-Հելլէն սահմանադիտոյն վըրայ :

— Քարթալի մէջ երիտասարդ մը յիշեալ տեղւոյն մեծամեծներէն մէկուն անդլիանը սիրահարելով՝ առտու իրիկուն տանն առջևէն անցնիլ դառնաւ ուն վրայ, աղջկան հայրը նեղանալով և ամուսնաւալու ու է յոյս մը սնուցալնել չը տալու համար, Գարատաղցի մը հետ խօսք մէկ կ'ընէ որ եթէ երիտասարդը անգամ մ'ալ աղջկան պատուհանին առջևէն անցնիլ բռնելուն պէս զայն աղէկ մը դրոշմէ :

Երիտասարդն իմանալով իւր ապագայ աներոջը դիտաւորութիւնն ու Գարատաղցին հետ Նիթած դաւը, ոստիկանութեան իմաց կուտայ, և նոյն երեկոյին մէկ քանի զարթիչներու օգնութեանը ապաւինելով՝ սնդամ մ'ալ աղջկանը հօրը տանն առջևէն անցնիլ կ'աղէ :

Գարատաղցին զայս միտակ տեսնելուն պէս, պահուշտած տեղէն վրան կը յարձակի և հաղիւ թէ զայն ծեծելու կը պատրաստուի, ոստիկանութեան շինուորներն վրայ կը հասնին և չեն թողուր Գարատաղցին որ միտքը դրածն ի գործ դնէ :

Գարատաղցին ինքզինքը անկարողութեան մէջ տեսնելով, որ առնելիք վարձքին համար յանձն առած պարտաւորութիւնը չը պիտի կրնայ կատարել, կը հանէ ատրճանակը և երիտասարդին դէմ կը պարպէ բայց գնտակը վրիպելով կ'երթայ զարթիչին մէկուն կը զարնէ, որն որ կ'իյնայ կ'ապաննուի : Անմիջապէս մարդասպանն ու այս կռուոյ պատճառ երիտասարդը բռնուելով նախ իւսկիւտար և անկէ՝ Պոլիս ոստիկանութեան Դուռը կը բերուին, ուր բանտարկուած կը կենան իրենց դատարանին սպասելու :

— Սելանիկի գաւառին մէջ Պէրիա քաղաքը հրդեհ մը պատահելով ամբողջ շուկան այրեր է : հարիւր քառասուն խանութ, եօթը խան և երկու տուն հրոյ ճարակ են եղեր :

— Կիրակի առաւօտ Գասըմ Բաշայի մէջ Տաճիկ մուրացկան կին մը Պարսի կին մէկէն ողորմութիւն ուզելով մեր ժուռելուն վրայ, Պարսիկը երբ քիչ մը կը հեռանայ, կինը ծանր խօսք մը ըսելով, իսկոյն Պարսիկը քոր մը առնելուն պէս կնկանը կը նետէ և դուրսը կը պատուէ : Գոնէ քանի մը փարայ աւած ըլլարնէ կինը Պարսկին ստակովը Պարսկին փառս դարմանած կ'ըլլար :

— Ուրբաթ օր երկու Տաճիկ կին կուրքով մը Բանկալթիէն անցած առնենին, Հայ կառավարի մը եօթը տարեկան մէկ տղան կառքին տակը երթալով անդրը կը կոտորի : Կառքն անմիջապէս կ'ընկնելով մէջը հեծնող տիկիններն իրենց անունն ու բնակութիւնն իմաց կուտան, և կառավարին անզգուշութեամբը տեղի ունեցած այս ականաւ չարիքը տմբողջ իրենք իրենց քսակէն դարմանելու և փոխարինելու պատրաստ ըլլալին կը յայտնեն :

Փափաքելի էր որ տիկնայց այս գո-

վելի վարմունքը այլոց ալ բարի օրինակ մը կարենար ըլլալ :

— Լոնտայի թայմը լրագիրը՝ Բըրուսիոյ բողոքականաց կրօնական ժողովոյն հետեւեալ զարմանալի մէկ որոշումը կը ծանուցանէ :

Պատուելի Հէնսիտէն, հասարակային մէկ բանախօսութեանը (քօնֆերանս) մէջ, Բրիտանի ծննդեան հրաշալի ըլլալը ուրացած, այսինքն բնական օրինաց համեմատ ծնած ըլլալու կարծիք յայտնած ըլլալով, այս դէպքը բողոքականաց կրօնական ժողովը քննութեան կ'առնէ, և բաւական խորհրդակցելէն յետոյ, մեծագոյն մասամբ եկեղեցական պաշտօնը վրայէն չ'առնուլ կ'որոշէ, նկատելով որ այդ արտասանած անհաճոյ և դատապարտելի խօսքերը, ո'չ թէ ժողովարանին բեմը, այլ հասարակաց բանախօսութեան մը մէջ ըսած ըլլալուն համար, չը կայ հետեւաբար օրէնք մը որ այս պարագայիս մէջ յանցաւորին եկեղեցական կարգէն լուծուիլը հրամայէ :

ԱՌԵԻՏՐԱԿԱՆ

Լիվրուր 18 յուլիս	
Բաժնակ Միտլ. Օրէնքն . . .	9
Լուճօլերա . . .	57/8—6
Այսօրեայ վաճառք հակ . . .	12000
Ընթացք հրապարակին հաստատուն	
Լոնտա 18 յուլիս	
Ա. փոխ	24
Մօհէր	31 32
Հոլանտայի շաքար	31
Մետաք	24 1/2
Շէհրի	6-6 10
Դրամադեղլ	0/0 4 1/2
Նիու-եօրք 18 յուլիս	
Բէթրօլ կաղ	18

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ԸՆԹԱՑԻ ԱՐԺԵԹՂՈՑ	
Լոնտա 19 յուլիս	
Անգլ. Արժ.	92 5/8
Օսմ.	51 3/8
Գոց	51 1/2
Փոխ. 1869ի	68 1/2
Փոխ. 1871ի	69
Պանք Օթօման	14 3/4
Բարիդ 19 յուլիս	
Գաղղ. Արժ. 3 0/0	56 . 30
Խալլ	5 0/0 . 60 . 55
Օսմ.	52 . 50
Փոխ. 1869ի	322 . 50
Գանձատոմս	94 . 60

Վիեննա 19 յուլիս	
Բուսէլի Արժ. հին	36 . 95
Նոր	29 . 40
Քրէտի Օսթրո-թիւրք	36 . 40
Պանք Օսթրո-Օթօման	69 . 25
Աճիօ	108 . 75
Փոխակցիր ի Լոնտր եւմս	111 . 40

Ղալաթի 9/21 յուլիս	
Ընդհ. Պարտ. Արժ. բաց	57.38
Գոյ. Գոյ.	58.03
Բարձր գին	58.06 1/2
Կած	57.31 1/2
Սօսիէթէ Ժէնէրալ Լ. Ս.	11.27
Գանձատուն 1872	91 1/2
Սօսիէթէ Օթման	6.05
Պանք տը Բօնաթ	7.22
Քրէտի Օսթ-Թիւրք	4.—
Քրէտի Ժէնէրալ Լ. Օ.	15.13
Պանք վէրիսի	—
Թրամվէյ	15.30
Բուսէյի Արժ.	153
Նոր	68
Փոխառ.	69 320 1/2
65 ր	360
63	350
Բըբօր.	9 բարա
Դրամագէղ	0/0 14-15
Փոխակերպիչ Եւրո 109 1/2	
Բարիդ	23.35

ԸՆԹԱՅԻ ԴՐԱՄԱՅ

Օսմ. ոսկի 100 զրշ. Ի հաշուի	
Մշ. Փոյ.	
Մնդղ. ոսկի	109.30
Գաղղ.	87.08
Բօլ	89.10
Քրէտից	51.17
Ճերմակ մէճիս տարբ.	102.—
Հինգնոց	405.20
Մեթալիք	405.20
Պղինձ	420.20

ԴՐԱՄԱՅՈՒՆ ԱՐԺԵԹՂԹՈՅ

Ի. Կ. ՊՈԼԻՍ ՊԱՀՃԵ-ԳԱՐՈՒ
ՄԵԾ ՍԱՔԱՍԱՆ ԴԵՄԸ ԹԻԻ-13
Պատիւ ունիմք արգոյ հասարակու.
Թեան ծանուցանելու որ դրամական
ամեն տեսակ առևտրոյ համար մեր բա.

ցած Դրամատան մէջ խիստ շահաւոր
պայմանօք և բուն Պօրտոյի գնորդ
փոխանակութիւնը կըլլան թէ Թուր.
քիոյ և թէ օտար տէրութեանց այլևայլ
արժէթղոց և իրենց կտորներուն
նոյնպէս նաև մետաղեայ դրամաց վը
րայ :

Կը ծանուցանեմք նաև թէ մե.
յայտարարութեանց համեմատ արտագ.
րած 100ական բաժնէ բաղկացեալ
Առաջին և երկրորդ Շրջաբերութեանց
Բաժնիթղերն ամբողջապէս վաճառ.
ւած բլլալով այս անգամ երրորդ
Շրջաբերութիւն անուամբ նոր Բաժ.
նիթղեր արտագրած եմք, որով ուր
զոքը կրնայ ամսական մէկ ու կէս ար.
ծաթ Մէճիտիէ վճարքով երեք տար.
ւան միջոցին տէր բլլալ մէկ Բուսէյի
երկաթուղւոյ և մէկ Պուքրէշի փոխա.
ռութեան բուն արժէթղերն, և
դարձեալ երեք տարի շարունակ մաս.
նակցիլ մեծագումար պարգևներ շա.
հող 200 հաա Արժէթղոց 32 անգամ
քաշուելիք վիճակահանութեանց :

Մանրամասն տեղեկութիւն առ.
նուլ ուզողք կրնան դիմել մեր Դրա.
մատունը :

Տէմրիգաթիուեան և Զօպանեան Ընկ.

ԵՐԿԱՆԵԱՆ ՄԱՂԱԶԱՍԸ

ՍՏԱՄՊՈԼ ՔԵՕԲՐԻԻ ՔԱՐՇՈՒՍԸ

ԵՆԵՒ-ՃԱՄԻ ՔԱՐՇՈՒՍՈՒ ՆՕ. 75

Բուսէյի Թիմուր եօլու վէ Պարի.
վէ Պուքրէշ վէ Միլանն հիսսէ սենէ
տաթը իլէ սայիր սէիմէր հափթալըդ
վէ այլըդ Թաքսիտէր իլէ հէր նէ վա.
տէ իլէ մաթլուպ օլունըր իսէ ֆիրուսթ
օլունուր :

Մէսէլա

Բուսէյի Թիմուր եօլու հիսսէսիւտէթ 1
Պուքրէշ չէրհի : 1
Միլանն 10 ֆրանքլըք : 1
Ֆիյ լիւայի Օսմանի առէթ 10
Մէզքիւր սենէտաթէ Թալէպ օլան
զէվաթ մահիէ եարըմշար լիւա վէրէ.

րէք իկիրմի այ խիթամընտա սենէտա.
թը մէզքիւրէի միւպայա իտէճէք տիր :

Զիքր օլունան սենէտաթըն Թարիխի
իլանըմըզտան իկիրմի մահ զարֆընտա
վուքու պուլաճագ իկիրմի պէշ Գու.
րատա հէր նէ մըզտար մէպլաղ գա.
ղանաճագ օլուր իսէ համիլի սենէտին
հաքլը օլաճագ տիր :

Մահ պէ մահէօտէնէճէք օլան եա.
ըմշար լիւա նիհայէթ այլն պէշինէ գա.
տար վէրիլէճէք տիր, շայտ պէշ կիւ.
նիւ մուրուր իտէր իսէ պէհէր Թագսիթ
իլիւն եէվմիէ օնար փարայ էօտէնէճէք
տիր :

Իկէրշի Գուրալարը կիւնիւնէ գա.
տար էօտէնէմէմիլ Թաքսիթ պուլունուր
իսէ սիւպայա էթաիղի սէհիմին հիւք.
միւ գալմայաճաղընտան եալընըզ Թեա.
լիմ էթտի մէպալիդտէն իւզտէ իկիրմի
վէ իլլէնմիլ օլան ֆայիլթ Թէնգիլ քըլը.
նարագ պաքըսը կէրիէ իտտէ օլնաճագ
տիր :

Միւպայա էտէնէրտէն պաղըլարը շայտ
պիր մքտար Թաքսիթ Թէսլիմ էթտիք.
տէն սօնկրա հիսսէլէրինի սաթմաք միւ.
րատընտա պուլունըլար իսէ քէզալիք
իւզտէ իկիրմիսի պիթ Թէնգիլ պաքըսըն
էսհապը Թարաֆընէ րէտտ վէ իյֆա
գըլընաճագ տիր :

Պունտան զիյատէ Թաֆսիլի մալիւ.
մաթ ալմագ իսթէյէն զաթլար մաղա.
զայի մէզքիւրէ Թէշրիֆ պուլուրմա.
լէրի :

1719 Հազիրան 19

Ի Լ Ա Ն Ա Թ

Բուրու-Չէշմէտէ պէօլիւք ճատտէ
Եիւզէրինէ քեալին 52 Նօմբօ իլէ մու.
րաքքամ 2300 արշըն արսա վէ արքա.
սը աախի սօքաք օլարագ տէրունինտէ
պիր քէօք վէ Թարիք իւզէրինտէ պիր
պապ խանէսինին սէքիլ օտասը վէ
քեարկիր մութպաղ իլէ մահսէն վէ հա.
մամ վէ աքար սուլու օլտուղու հալտէ
կէրէք բարչա բարչա արշընըւ վէ կէ.
րէք Թէքմիլէն ֆիրուսթ օլունմաքտէ
Թալէպ օլան զէվաթըն Ստամպուլ Բէօբ.
րիւ քարշուսը Նօմբօ 75 մաղաղատան
սիւլալ էյլէմէլէրի :

1289 Բուլի Թէմուզ իկիրմիսի տէ
Զարբխանէի Ամիրէտէ քուրասը քէշի.
տէ օլունաճագ Բուսէյի Թիմուր եօ.
լու Թահվիլաթը իլուն Թարաֆըմըզտան
Թանգիմ գըլընան հիսսէի իքրամիէ
պիլէթլէրի պէշէր զուրուչա սաթլըր
Բէօբրիւ քարշուսը Ենիի ճամի գա.
բուսու Նօմբօ 75 մաղաղատա :

Բէզալիք Բուսէյի տէմիր եօլու Թահ.
վիլաթը, Թրամվայ, Սաքսօն, Պուք.
րէշ, Պարի, Միլան, վէ Նէմշէ պիլէթ.
լէրի սաթլըր :

Պէյան օլունան պիլէթլէր հափաթմ
վէ այլքը Թաքսիթլէր իլէտալի մաթ.
լուպ օլունան վատէ իլէ մաղայի մէզ.
քիւրտէ ֆիրուսթ օլունուր :

ՂԱԿԱՍ 8. ԵՐԿԱՆԵԱՆ

ՏԵՐ ԵՒ ՊԱՏԱՍԻՍԱՆՈՒ
ՕԳՍԵՆ ԽՕՃԱՍՈՒՐԵԱՆ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ Օ. ԽՕՃԱՍՈՒՐԵԱՆ
ԵՌՈՒՍՈՒՅԵԱՆ ԽԱՆ
ՎԵՐԻ ՅԱՐԿ ԹԻԻ 7

Միւտտէթը մէտիտէտէն պէրու սարաֆիյէ մուամէլէսի վէ էսհամ
ախզ ու իթասը իլէ մէշղուլ օլուպ պիլ ճիւմէ միւշթէրիլէրինին էմիյէթ
վէ հիւանը թէվէճճիւհիին ճէլպ իթմիլ օլան Պէրպէրեան պիրատէրլէր վէ
իւրէքգոտը պու տէֆա 90 ատէտ Բուսէյի չմէնտըֆէր էսհամ Նումբօ.
լէրինին գուրա պախթընը միւշթէրիլէրինէ հասը իթմէք վէ միւշթէրիլին
մալի միւսթաղիլէսի օլմաք իւզրէ հէր հիսսէ պաշընա պիրէր տտէտ 400
ֆրանքլըք անա սէհիմ սենէտի վէրմէք Թահիւտաթը իլէ մախսուսէն
հիսսէ սենէտլէրի Թէրթիպ վէ Թանգիլ էյլէմիլէր տիր :

Միւշթէրիլէրտէն հիսսէ պաշընա 18 Թաքսիթլէ հէր իքի այտա պիր
քէրրէ իւշէր պտէտ սիմ երմիլիք մէճիտիլէ ախզ օլունաճագ տիր :

Միւշթէրիլէր 1876 հապիրան 1 է տէկին քէշիտէ օլունաճագ գուրա.
լէրտէմէզպուր 90 ատէտ Նումբօլէրին քեաթֆէսինէ հիսսէտար օլարք.
տէն մատա հիսսէ պաշընա պիրէր տէ անա սէհիմ սահիպի օլաճագլար
տիր :

Սահիպ սէրվէթ օլմագ իւզրէ գուրա պախթընը տէնէմէկէ արզու.
քէշ պուլունան զէվաթըն պու վէճէ իլէ հէմ սուհուլէթ պուլաճագը վէ
հէմտէ գուրա իսապէթ իթմէյէճէք օլա հէր քէս քէսէսինտէն հիշ չը.
դան ագճէսինի գայպ իթմէյէճէկի աշիքեար օլտուղընտէն Պէրպէրեան
պիրատէրլէր վէ չիւրէքեաթընը պու ճիւհէթլէ տալի միւշթէրիլէրինի
խօշնութ իթմիլ օլաճագը շիւքհէտէն միւսթաղիլ տիր :

Մէզպուր հիսսէ սենէտլէրի Պէրպէրեան պիրատէրլէր վէ չիւրէքեա.
թընըն Զարշուի Բէպիրտէ Զուհաճը Խանընտէ իւսթ գաթտա Նօմբօ 43
իլէ մուրագգամ օտալարինտէն ախզ օլունուր :